

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך ביטחון עצמי

שאלה א': הרב ביאר במקום אחר כי ישנן שתי קומות ב-'אני' של האדם: רמה עליונה מופשטת ואחדותית, ורמה תחתונה ממנה - בה קיימת מורכבות. איך מתייחסים לזיהוי שורש הנפש על פי שתי מדרגות אלו?

תשובה: במקום הכי מופשט כבר אין הגדרה של 'אני מי שאני', על מדרגה זו נאמר - 'אנוכי מי שאנוכי' על בורא העולם, כי שם האדם בטל. אזי בהפשטה אין זיהוי של אני כתכונות ומידות, שם האדם אינו קיים כקיים, אלא הוא קיים כבטל. 'אני כקיים' שייך רק לקומת המורכבות, 'אני כבטל' שייך לקומת המופשטות.

שאלה ב': האם תיתכן יציבות לאדם שחי בקומה העליונה - ברמה המופשטת? תשובה: אדם שחיותו במופשט באופן חזק - ימצא שם את יציבותו, יהיה לו שם ביטחון. אך צריך להבין, לא ניתן לחיות רק במופשט, זה לא יכול להיות. על כן, לעולם צריך זיהוי פנימי מיהו ה-'אני' גם בקומה המורכבת.

שאלה ג': אדם שפעל על פי הנלמד בפרק זה והגיע לכלל זיהוי פנימי כי האני שלו ממש לא מתאים ללימוד תורה במסגרת כולל רגילה לאורך כל שעות היום. הוא רחוק מלמדנות, ידענות, גירסה, ועוד יותר רחוק מחקירות עיוניות ופולפולים. האני שלו מקבל חיות באחד מתחומי העיסוק השונה לגמרי, הוא לדוגמה מחובר מאוד לעולם המסחר. האם גם במקרה זה ראוי לו לפעול על פי האני שלו, ולא לנסות בכל כוחו לכפות את עצמו להיות אברך כולל ולשבת בין כותלי בית המדרש וללמוד תורה כפי כוחו?

תשובה: בכל שאלה מעשית ישנן שני

דע את שמחתך. שורש השמחה בתיקון החטא. פרק ו'

חלק ב- שמחת פורים- מטרת שמחת פורים

כשנמצאים בסיעתאדשמיא, בימים שההגדרה של הדין שלהם, והגדרת היום היא, שהם נקראים ימי שמחה. הם ימי הפורים הבאים עלינו לטובה, צריך כל אחד לחשוב ולהתבונן מה אנחנו רוצים להוציא משם. אם כל תפיסת החיים, היא מציאות הגילוי יתברך שמו, אזיכשאדם מגיע לימים הבאים עלינו לטובה, יש לו סוג מסויים של גילוי של אל יחיד ומיוחד.

ימי משתה זה ימי התבטלות. על דרך שנאמר (עיין סנהדרין קג, ב) גדולה לגימה שמקרב את הלבבות, כלומר בעומק אז היא מבטלת אותי, לכן אני יכול להתקרב למישהו אחר. ימי משתה ושמחה, היינו ביטול הדעת, כלומר זה מבטל אותי. לא ביטול דעת חס ושלום של בהמות, אלא במה שהאדם מבטל דעתו לקב"ה, כמו שאמרו חז"ל (חולין ה, ב) ערומים בדעת, ומשימים עצמם כבהמה לפניו יתברך, ועל כן ההכרה שיוצאת היא הכרה במציאות הבורא, יתברך שמו, כי אני מתבטל אליו.

מה תקוות הנפש לקחת, להוציא מאותם ימים, אם תקוות הנפש, להוציא מאותם ימים את הביטול לקב"ה, והוא מתחבר היטב לאור של ימי משתה ושמחה, להיכן זה מביא את האדם, לזה שהוא בטל אל הקב"ה. זה הוא האור של (מגילה ז, ב) חייב אינישלבסומי עד דלא ידע, שהשתיה הביאה אותו לביטול, התכלית מאירה מאותו מקום.

כמובן שזה לאו דוקא בפורים, אלא כן הוא בכל ימי המועדים, אלא שבכל מקום צריך להבין את אופן הפנים של הגילוי שלו, לפורים יש פנים מיוחדות של פורים, וזה לא הפנים של פסח או שבועות, ולחג הפסח יש פנים אחרים של גילוי, וכן בשאר המועדים, אבל כולם, לא באים לגלות שום דבר אחר, חוץ מהבורא יתברך שמו. אין דבר אחר שבא להתגלות, זה הגילוי היחיד, האמיתי, שיש בבריאה. ואילו כל גילוי אחר שבא לגלות, הוא לא בא לגלות את האמת, הוא בא לגלות דברים אחרים.

גילוי ההסתר

המגילה נקראת מגילה, מלשון גילוי, מגילת אסתר, ענינה לגלות את

בוודאי שהקב"ה ישלם לו, על כל קריאת המגילה שהוא שמע, בשביל ספק ספיקא, כמו שאמרו חז"ל (אבות ב, יד) ונאמן הוא בעל מלאכתך לשלם לך שכרך. אין כאן צל של ספק, שהוא יקבל על הכל שכר. אך אחרי כל קיום המצוות האלו, האדם צריך לשאול האם בעצם מיי"ג אדר עד ט"ז אדר, השתנה משהו בגברא, זו שאלת השאלות.

זה ברור, שמי שיחפש לגלות את ההסתר, לפני שיקיים את הדינים בפועל, אין לך בעל דמיון מופלג ממנו. כי בודאי שהכלים לגילוי, זה הקיום בפועל. ברור שהכלים הם מצות היום: מקרא מגילה, מתנות לאביונים, משלוח מנות, סעודת היום, וכל היוצא מזה, זה הכלים שדרכם אני מגלה את האור, אין לך כלים אחרים. ועל כן השאלה הראשונה היא כמובן, האם קיים את הדינים בפועל.

אך למה הדבר דומה, לאדם ששולח לשני משלוח מנות, בחבילה יפה מאוד, הוא הביא לו דבר נפוח מאד, גדול מאד מאוד. אך הוא פותח את תוכו, ומה הוא רואה, קיש קיש קריא, כלום. בסוף המשלוח יש שם איזה שתי דברים קטנים, שני תבשילים או שני מאכלים, הגם שלדינא הוא יצא בזה ידי חובה, אך למעשה אין כאן מעבר לעטיפה כמעט כלום. ככל שאדם באמת, כל רצונו היא לגילוי הקב"ה, ולא לגילוי שלו, כך המגילת אסתר מתגלה איליו, ההסתר שלו יעלם מתוכו, והגילוי של הקב"ה יתגלה בקרבו.

אך ככל שהוא רוצה, גם ללמוד תורה, וגם לקיים מצוות, וגם לקבל הארת פורים, וגם לקבל שכר לעתיד לבוא, אזי מכל ה'וגם' שהוא חפץ בו, מתקיים בו על דרך צחות, מה שנאמר וגם חרבונה זכור לטוב, הוא נשאר חרבונה חרוב מכל, הוא לא מבטל את עצמו למציאות הפנימית.

נאמר (אסתר ח, טז) ליהודים היתה אורה ושמחה. אבל השאלה איך תופסים את האורה, ואיך תופסים לפי זה את השמחה, אם כל תקוות ותשוקות החיים, זה הכרת מציאות הבורא יתברך שמו, ואני מוכן לתת את עצמי לאותה הכרה, האדם זוכה לאורה ושמחה.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

ההסתר. כדברי הגמרא (חולין קלט, א) הידועים, אסתר מן התורה מנין, (דברים לא, יח) ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא, מגילת אסתר זה גילוי של ההסתר. אין לך מילים יותר מפורשות מהשם של המגילה. זה כל הגדרת המגילה, לגלות את ההסתר שבבריאה. והאדם שמגלה את ההסתר שבבריאה, את מי הוא מגלה? הוא מגלה את הקב"ה.

האדם צריך לשאול את עצמו האם לפני פורים, ואחרי פורים, הגילוי השתנה אצלו במשהו. האם מגילת אסתר, באמת גילתה אצלו את ההסתר, או לא. כלומר היא גילתה את ההסתרה, או שההסתר לפני הפורים היה אותו דבר, האם ההסתר הוגדל או הוקטן, שאלה כל כך פשוטה, שאין פשוטה למעלה ממנה. אין דבר יותר פשוט מהשאלה הזו. קודם בן אדם צריך לברר לעצמו, מהו ההסתר. ולאחר מכן עכשיו איך מגלים, צריך בירור בנפש, האם הנפש ברור לה, שכל מציאות החיים זה גילוי הקב"ה. גילוי בשכל, גילוי במעשים, גילוי בהרגשה. כל הקומה כולה. שזה יהיה תפיסת הדבר.

יש בן אדם שתשאל אותו, האם יש הסתר, הוא יגיד לך, ברוך ה' יש הרבה לומדי תורה, ויש הרבה מקיימי מצוות, ב"ה יש הרבה חסד בעולם, כן ירבו. יש קצת מקומות שגם ראוי לחזק, ברוך ה' יש הרבה גילוי. ואם נשאל אותו הרי

נאמר ואנוכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא. הוא לא יבין מה פתאום, הרי הכשר דרא. על כן קודם צריך לברר מה ההסתר לפי הבנתו, איזה הסתר יש כאן, כל אחד לפי מדרגתו שהוא בירר לעצמו, מה ההסתר.

הכלי והאור

יכול להיות שאדם קיים את כל מצות היום לפי כל ההידורים והשיטות, הוא שומע המגילה לפי כל הצדדים והשיטות, כל מילה ורעש, הוא שומע שלוש פעמים. ועוד לפני פורים בשבת זכור הוא מהדר לשמוע, בכמה ספרי תורה, אשכנזי, ספרדי, תימני. כדי לצאת ידי חובה לפי כל השיטות. וכן הוא מהדר בכמה אביונים, עד שהוא מצא אביון למהדרין, שממש טוב לכל הדעות. הוא מקיים הכל בהידור, ויש לו הרבה מצוות.

התמודדות עם פחדים היצוניים

הקדמה - התמודדות עם פחדים

אנו עוסקים בסוגיה של פחד מול ביטחון. בפרקים הקודמים העמדנו את היסוד כי הפחד הוא הפך הביטחון, וכאשר אין יסוד לביטחון אמת, ממילא המערכת הנגדית של פחדים מתעוררת ומתעצמת בהתאמה לחולשת כוח הביטחון.

כמו כן, הגדרנו כי קיימות שתי קומות בדיון בסוגיית ה- 'פחד מול ביטחון': קומה עליונה בה הנידון הוא בביטחון ופחד ביחס לקב"ה. והקומה התחתונה בה אנו דנים בכוחות הביטחון והפחד הקיימים בנפש

האדם לכשעצמו, מצד הכוחות הקיימים בכל אדם שלפי מדרגתו עדיין לא זרח והאיר עליהם כוח האמונה בקב"ה.

בתוך קומת הנידון התחתונה, ביחס לכוח הפחד שבקומת נפש האדם לכשעצמו, קיימות שתי מערכות של פחד: מערכת של פחדים פנימיים שמקורם בכוחות הנפש, ומערכת פחדים בגורמים היצוניים

המולידיים פחד באדם. בפרק הקודם עסקנו בענייניו של הפחד הפנימי, את הפרק הנוכחי נייחד לנידון בהתמודדות עם מערכת הפחדים היצוניים.

נקדים ונאמר, כי פשוט ברור ומובן לכל בר דעת שביחס לנידון בהתמודדות מול קשיי פחד הפוקדים את האדם הפתרון הטוב ביותר הוא - התחזקות באמונה בקב"ה. האמונה בבורא ית"ש היא התרופה הנעלית לכל בעיות נפש האדם.

אם תהיה אמונה חזקה לא יהיו פחדים, גם כל יתר הקשיים יותרו ויפרדו מהנפש. על כן, כהוראה כללית, לעולם נאמר לאדם - עשה כל שביכולתך להגביר את שליטת כוח האמונה על כל כוחות נפשך. לפיכך, כבר הקדמנו ליחד ספרים שלמים העוסקים בכוח

תחומים לנידון: א. תחום החכמה גרידא המופשט מכל מיני מורכבויות של בעיות וגורמים היצוניים, על מנת לדון בגוף העניין, בכוחות הנפש הנוגעות לעניין בטהרתו. ב. תחום המעשי למעשה - בתחום זה בדרך כלל המצב אינו מופשט אלא מורכב ממספר רב של השפעות היצוניות שחייבות להילקח בחשבון. וממילא במישור המעשי, יתכן וההנהגה תהיה שונה מהחשבון ההשכלתי המופשט. על כן, נתייחס לשני התחומים.

מצד התחום השיכלי נטול ההרכבות, ביחס לנידון בכוחות הנפש בטהרתן - כבר נחלקו התנאים איזה מנהג ראוי להנהיג בתלמידים: רבי ישמעאל הורה כי יש להנהיג מנהג דרך

ארץ, ורשב"י הורה כי יש להתמסר לעסק התורה מתוך ביטחון שפרנסה משמים. על תוצאותיה של מחלוקת זו נאמר - 'הרבה עשו כרבי ישמעאל, ועלתה בידן. כרבי שמעון בן יוחי, לא עלתה בידן'.

לפיכך, לו יצוייר שהאדם בר דעת אמיתי והגיע לבירור אמת ללא נגיעות כי נפשו שורשה מדרכו של רבי ישמעאל, האני שלו שורשו ב- 'הנהג בהם מנהג דרך ארץ', ואם כן כאשר התחום הבולט אצלו כענף לשורש זה הוא - סחר.

הוא מזהה את עצמו כסוחר, זה האני שלו. אזי עיקר דרכו והנהגתו צריכה להיות על פי שורשו! אם זהו האני שלו, הוא צריך להיות הוא מי שהוא. הוא לא יכול להזניח את האני האמיתי שלו, וללבוש זהות של תלמיד חכם.

אם כן, עבודת ה' שלו תהיה סביב האני שלו כסוחר. אך כמובן שזה כולל גם את המחויבות הבסיסית של קביעות עיתים לתורה יום ולילה, מעשרות, צדקות, חסדים, תפילות וכו'. אולם נבהיר כי כל הנידון מתחיל אחרי בדיקה ברורה ומדוקדקת שאכן האני שלו הוא 'סוחר', כי ההטעיות קרובות. הרבה אנשים אולי רוצים להיות סוחרים מוצלחים, אך אין זה אומר שזה האני שלהם באמת. אלא שהם ראו אחרים שהקימו עסק והצליחו מאוד, והם גם רוצים... אבל זה לא ה- 'אני' שלהם באמת.

האמונה בקב"ה, וגם הפרקים הראשונים של ספר זה עסקנו בכוח הביטחון בקב"ה. אולם בפרק זה אנו פונים לבאר את החלק המקביל הנוסף של שילוב ושימוש בכוחות הנפש הנוספים על כוח האמונה, בהתמודדות מול פחדים היצוניים. למרות שגם כאן האמונה משתלבת כגוון נוסף, אך היא אינה עיקר המהלך.

נחזור ונאמר, שכל עוד שלא בא משיח צדקנו, לעולם בכל נפש ונפש יוותרו כוחות שלא חלה עליהם האמונה. ומכיוון שעסקנו בכוחות אלו שאינם יכולים לקבל ריפוי ותרופה מכוח האמונה בקב"ה. נבקש מהקורא היקר לזכור - כי לאורך כל הפרק לא נתייחס לשימוש בכוח האמונה בקב"ה כאפשרות לפתרון וריפוי הנפש מהפחדים הפוקדים את האדם. אלא נתור אחר אפשרויות אחרות הקיימות ברבדי הנפש היותר תחתונים להתמודד מול קשיי ונזקי הפחד. אפשרויות נוספות, מקבילות ומשלימות לכוח האמונה.

בני אדם החווים פחדים יכולים להימצא בשני מצבים כלליים: שיתוק תפקודי גמור או עמעום כוחות שמאפשר תפקוד חלקי. במקרה הרע, הפחד מערער לגמרי את האיזון הנפשי, הוא מקבע מצב של שיבוש בסדרי כוחות הנפש, ומאותו הרגע האדם אינו מסוגל לנהל אורח חיים תקין. במקרה פחות גרוע, הפחד רק גרם לאיבוד זמני של האיזון, הוא מחבל ביציבות הנפשית וההתנהלות הנורמלית במשך תקופת מה. במקרה היותר טוב, הפחד רק עמעם חלק מכוחות הנפש, אך עדיין ניתן ליצור איזון כלשהו בכוחות שנותרו ללא פגע, ובכך להתנהל תוך יציבות תפקודית.

במסגרת זו לא נעסוק במקרים החמורים של שיתוק תפקודי גמור. אנו נתמקד בדיון בדרכי ההתמודדות עם פחדים שכל אחד מאיתנו חווה בכל מיני צורות שהם. כיוון שפחדים אלו מציקים לנו, מעיקים עלינו ומפריים את האיזון והיציבות הנפשית, ננסה להסביר מהו המצע הנפשי עליו חל הפחד, ונבאר מהי הדרך היסודית שמרחיקה ושומרת את הנפש מחדירתן ופגיעיהן של הפחדים היצוניים.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

סוכה, נב, ע"ב – אמר ר' יוחנן, אבר קטן (עיין שבת, עו, ע"ב, ושם הרחבנו מהו אבר קטן) יש לו לאדם, מרעיבו שבע משביעו רעב, שנאמר כמריעתם וישבעו וגו'. ואמרו (סנהדרין, קז, ע"א, והובא בתוס' על אתר) ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו וגו', א"ר יהודה, שהפך משכבו של לילה למשכבו של יום, ונתעלמה ממנו הלכה, אבר קטן יש באדם, משביעו רעב ומרעיבו שבע.

ופירוש רעב, פירש"י, רעב - גופו חסר כח ורעב לעת זקנה. אולם בסנהדרין שם פירש"י, רעב ומרבה תאוה. היפך כוונתו לשבוע, כמ"ש רש"י שם שזו הייתה כוונתו של דוד, וז"ל, שהיה משמש מטתו ביום כדי שיהא שבע מתשמיש ולא יהרהר אחר אשה כל היום, עכ"ל. והיינו שכוונתו הייתה "לשבוע", אולם נתעלמה ממנו הלכה.

והנה מיד אחר מימרא זו בסנהדרין אמרו, ויתהלך על גג בית המלך וירא אשה רוחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד, בת שבע הוה קא חפיא רישא תותי חלת' וכו'. והבן ששורש החטא היה טעות ב"ש"ש"ב, לשון שבע, ותולדתו חטא בבת "שבע". וז"ל בעלי הנפש (שער הקדושה, ד"ה ואם ישאל) כי בשביל ש"השביע" יצרו מאותו דבר, התאוה אליה, עכ"ל. ודקדק בלשונו מאותו דבר, שבע - בת שבע, ודו"ק.

והנה אמרו (מנחות, מג, ע"ב) ת"ר, חביבין ישראל שסיבבן הקב"ה במצות, תפילין בראשיהן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהם ומזוזה לפתחיהן, ועליהן אמר דוד (תהלים, קיט, קסד) "שבע" ביום הללתיך על משפטי צדקך, ובשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו ערום (ממ"ש "שבע" ביום הללתיך") אמר, אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה, וכיון שנזכר במילה שבבשרו נתייבשה דעתו, לאחר שיצא אמר עליה שירה, שנאמר (שם, יב, א) למנצח על "השמינית" מזמור לדוד, על מילה שניתנה בשמיני. והיינו שתחלה היה במדרגת "שבע", שבע ביום הללתיך, ואח"כ עלה לשמונה, על השמינית, והבן.

והבן שהמהלך הפשוט לעלות לשמינית, שמונה, הוא תחלה לדבוק בשבע, וממנו עולים לשמונה. וזה היה עומק כוונתו של דוד שהשביע את עצמו בברית, והיינו לגלות שבע - שבע בברית, ומכח כך לעלות לשמונה. אולם אין זו הדרך, שהרי על מנת לומר למנצח על השמינית, קודם לכן נכנס לבית המרחץ ושם היה "ערום" מן השבע, שזהו בחינת מרעיבו, היפך משביעו, שבע, ועי"ז עלה לשמינית. והשורש כי מצות מילה להסיר הערלה. ושם ערלה חל בשעה שיוצא לאויר העולם, כי כל זמן היות העובר במעי אמו אין לו דין ערלה. ורק כאשר יוצא לאויר העולם ערום, כמ"ש "ערום יצאתי מבטן אמי", אזי מתגלה בו תורת ערל (ויודע הנידון מהו גדר הערלה כל שבעה ימים אלו, ואכמ"ל). ולכך מצות מילה, באופן שמסירים הבגד מאותו מקום. וכן שורש מעשה בת שבע, ע"י שראה אותה דוד רוחצת, שהוא זמן הסרת הבגדים, הסרת בחינת שבע ביום הללתיך, ודו"ק. והבן שדוד ראה אותה במרחץ, מקביל לשעה שנכנס הוא עצמו למרחץ. ואילו לא פגם במעשה בת שבע, היה עולה ממרעיבו לשמינית, ולא מן השבע לשמינית, ודו"ק. וזהו שלמות הארת דוד לעלות מן השבע לשמונה, שלכך יש בכינורו ח' נימין, כמ"ש חז"ל. ועיקר גילוי זה במשיח בן דוד, שדוד שביעי לרועים, ומשיח הוא השמיני. ואילו זכה דוד לעלות מן השבע לשמונה, היה ביאת משיח. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

יומא, פה, ע"א – מנין לפקוח נפש שדוחה את השבת וכו', נענה ר' אלעזר ואמר, ומה מילה שהיא אחד ממאתים וארבעים ושמונה איברים שבאדם דוחה את השבת, ק"ו לכל גופו שדוחה את השבת. והיינו שהמילה "שקולה" ככל הרמ"ח ו"משלימה" את הרמ"ח. ואמרו (נדרים, לא, ע"ב) רבי אומר, גדולה מילה שכל המצות שעשה אברהם אבינו, לא נקרא שלם עד שמל, שנאמר (בראשית, יז, א) התהלך לפני והיה תמים. ועוד אמרו (שם, לב, ע"א) תניא, רבי אומר גדולה מילה שאין לך מי שנתעסק במצות כאברהם אבינו ולא נקרא תמים אלא על שם המילה, שנאמר התהלך לפני והיה תמים.

ואמרו (שם, לב, ע"ב) ואמר רמי בר אבא, כתיב אברם וכתיב אברהם, בתחילה המליכו הקב"ה על מאתיים וארבעים ושלושה אברים, ולבסוף המליכו על מאתיים וארבעים ושמונה אברים, אלו הן, שתי עינים, ושתי אזניים, וראש הגויה. והבן ששלמות ההמלכה ע"י ראש הגויה. וביאר המהר"ל (דרך חיים, פ"ה, מ"ב) וז"ל, ואח"כ היה אברהם, והיה לו מדרגת הגוף בשלימות, ולפיכך היה מספר אברהם רמ"ח (אותיות חמר, חומר, כי זהו שלמות הגוף, שלמות החומר, וזהו "חמורו" של אברהם, "ויחבש את חמורו", ודו"ק) כנגד רמ"ח איברים שבאדם, וכמ"ש ז"ל (נדרים, לב, ע"ב) שהמליך אותו הקב"ה על רמ"ח איברים, ולכך נתנה לאברהם ברית מילה בגופו של אדם, עיי"ש. והרי שברית המילה היא ה"מכה בפטיש" של שלמות גופו של אברהם, ובזה נשלמו רמ"ח אבריו.

ובייטב לב (בחוקתי) כתב ז"ל, שע"י המילה המליכו גם על ה' אברים הללו, עכ"ל. אולם בעומק יותר, ע"י מילה הושלם המלכתו על כל הרמ"ח כולם, ולא רק מדין פרט אלא מדין כלל - צורת אדם. והיינו שתחלה מלך אברהם על רמ"ג אברים, דהיינו על כל אבר ואבר מדין פרט, כל אבר לעצמו. אולם כאשר הושלם ההמלכה ע"י ברית מילה, ומעתה מולך על כל הרמ"ח אברים, זהו המלכה על "צורת אדם", ולא רק על רמ"ח אברים כל אבר לעצמו. ולכך נקרא אברהם האדם הגדול בענקים, כי הומלך על כלל "צורת אדם". ועיין ברית כהונת עולם, מאמר תרי"ג, פ"ו. וזהו אברהם, אבר-מה, מ"ה גימט' אדם. ואמרו (תיקונים, יז, ע"א) רמ"ח אברים דכלילן בברית. ועיי"ש שהוא כנגד רמ"ח אותיות שבק"ש.

ואמרו בזה"ק (דברים, קעח, ע"ב) פקודא בתר דא, לדון ב"מחרים" נכסיו לכהן. הה"ד כל חרם בישראל לך יהיה, ורזא דא באדם ובבהמה, כל פטר רחם לכל בשר אשר יקריבו לה' באדם ובבהמה, "רחם" בהיפוך אתוון כחושבן רמ"ח אברים דבר נש, עליהו אתמר (חבקוק, ג, ב) ברגז רחם תזכר, עיי"ש. וזהו כוחו של אברהם לתקן הכעס ע"י רחם, כנ"ל, כי יצא מתרח, אותיות רתח, ואחיו נחור, אותיות חרון, כמ"ש רבותינו. ועליו אמרו מי יתן טהור מטמא, אברהם מתרח, והיינו שכאשר היה טיפה של תרח היה טמא, כי היה בבחינת כעס, אולם כאשר נתעברה אמו של אברהם בטיפה זו ברחמה, נעשה "רחם", ומותק הכעס. וברחם נבנה רמ"ח האברים. אולם נשאר חסר כי יש ערלה, וכל יתר כנטול דמי, ויתר על כן, כל המוסיף גורע. ונמצא שחסר ברמ"ח אברים. ולכך המילה היא ההשלמה לרמ"ח אברים. וכאשר יש קלקול בברית כמו שהיה בכזבי בת צור, לקח פנחס רומח, היינו רמ"ח, לתקן פגם המילה, שהוא השלמת הרמ"ח, כנ"ל. עיין ייטב לב (בחוקתי, ד"ה ומבואר).

ובהרחבה יותר, כבר אמרו חז"ל ששקולה מילה כנגד תרי"ג מצות, ולא רק כנגד רמ"ח מצוות עשה. ופירש השפת אמת (כי תצא, תרנ"ו) וז"ל, ומילה כולל כל מ"ע ול"ת. ובהסרת הערלה היא בחינת שמור, שס"ה ל"ת. ובהתגלות ברית מילה הוא זכור, רמ"ח מצות עשה, עכ"ל.

לעזאזל, על-זאז, שזורקים אותו מן הצוק לתתא. וכן מעילה, מעל, מ-על, שע"י שמעל בהקדש יוצא ההקדש לחולין ויורד מדין "ממון גבוה", לתתא. וזהו בחינת ישמעאל, על-ישמא, פסולת דאברהם, פסולת מים, שעזבים מקום "גבוה" ויורדים למקום נמוך. ואצל אברהם זוהי ירידה דתיקון, ואצל ישמעאל זוהי ירידה דקלקול. וכן אצל עשו, הלעטני, עלט, על-ט, שפיכה מלעילא לתתא. וזה היה ביום מיתתו של אברהם דייקא. ומצד התיקון ירידה דאברהם, בבחינת נתאוה להיות לו דירה בתחתונים. וזהו תולעת, תות-לע, בחינת השפלה כתולעת, בחינת דירה בתחתונים, ודו"ק.

ובחינת שלימות של על, חיבור של מלעילא לתתא עם המתתא לעילא, הוא בחינת עיגול, על-יגו. כי חציו בתנועה מלעילא לתתא, וחציו בתנועה מתתא לעילא, וחוזר חלילה.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

עולה עלייה לינק. וכן נקרא עלם, על-ם.

אולם יש כח המעכב את העלייה, ויש בכך כמה בחינות. והם, ערל, על-ר, מחיצה החוסמת את העלייה. וכן הלעטה, לע-הטה, חשך, הסתרה. בחינת העלם, על-הם. שהוא גופא בחינת ערפל, על-רפ, עירפול, חוסר בהירות. וכן עצלות, עצל, על-צ, שהכבדות מונעת אותו לעלות, והיפוך אותיות עלץ, שמחה, בבחינת וישא יעקב את רגליו, שכיון ששמע שמועה טובה נעשה קל. וכן עמלק, על-מק, בחינת לץ, היפך עלץ, עושה ליצנות מהעלייה, וזאת ע"י שזורק עורלותיהם של ישראל לעילא כמ"ש חז"ל, ערלה דייקא, כנ"ל, ערל, על-ר. ועי"ז מתלוצץ מהעלייה דתיקון, ומגלה עלייה דקלקול. וכן נתגלה בחינת עלייה דקלקול במעפילים, עפל, על-פ, שרצו לעלות לארץ ישראל קודם הזמן הראוי. וכן עלילה, על-ילה, מעלה עליו דברים שאינם.

ומלעילא לתתא, מצד הקלקול, זהו שיער

ויקהל | ל-ע ולצלע המשכן השנית לפאת צפון עשה עשרים קרשים (שמות, לו, כה). צלע, צ-לע. הנה יש בחינת ל-ע מלעילא לתתא, ויש בחינת ל-ע מתתא לעילא. מלעילא לתתא זהו בחינת ל', היינו להיכן פנייתו ל' ע', ל-עולם, ובנפש ימי חיינו בהם שבעים שנה. ובזמן שבעה ימים, שבעה שבועות, שמיטה, וכו'. ובמקום זהו עולם, על-ום, שית אלפי שנים הוה עלמא וחד חרוב. ומתתא לעילא זהו לשון על, עלייה. או לשון שנמצא כבר למעלה, עליון, על-יון. כגון עול, על-ו, והיפוכו בליעל, בלי-על.

ובחינת עלייה מתתא לעילא זהו עמל, על-מ, כי עיקר העמל לעלות לעילא. ותנועה זו מתגלה בגילוי ברגליים שהם העולים, ועל גבם יש מנעלים, נעל, נ-על. ובכללות הגוף זהו מעיל, מי-על, שעולה על גבי שאר הלבושים. וכן נקרא בעל, ב-על, בא על הנוק' ונמצא למעלה. ולצורך כך נבראה הנקבה מן הצלע, צ-לע. ואמרו חז"ל שקלעה הקב"ה לחוה, קלע, ק-לע. והתינוק הנולד ממנה נקרא עולל, על-ול, כי

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה:

אלישבע	אליעם	אליעזר	אליועני	אלידע
אלעלה	אלעזר	אלנעם	אלישע	אלישמע
יזרעאל	יעויל	זלעפה	גלעד	אלפעל
ירבעל	ישמעאל	יעל	יעיאל	יעואל
בלעדי	כעגל	כעול	כדרלעמר	יעשיאל
העולם	לעו	לשע	בעל	בלע
מעלה	מעל	מלתעות	לעמת	למעלה
מעול	עולל	מעגל	נעל	לענה
מעליותיו	עזאזל	מעלות	מעיל	עולם
מעקל	עמל	מעלפת	עלמן	העלמה
מקלעת	צלע	מפעל	ערלים	עתיאל
נתעלסה	נעלם	נעלים	לעד	קעילה
עגל	עגיל	עגול	עבדיאל	סל ע
עובל	עדלם	עדיאל	עגלה	עגלון
עולם	עולה	עולל	עול	עויל
על	עילם	עיבל	עוריאל	עזיאל
עלון	עלגים	עלה	עלבון	עילי
עלילת	עליזה	עליות	עליון	עלי
עמיאל	עלץ	עלמים	עלמון	עלם
עקלתון	עצל	עפל	עמלק	עמל
עתיאל	עתייה	עשהאל	ערפל	ערל
קלע	צלמנע	רעל	פעל	פגעיאל
שעל	שועל	תעלת	קעילה	רעואל
עלטה	בליעל	עשהאל	תולעת	תולע
עפלים	לעו	גלבע	בעילם	משעול
געל	גלעד	לעג	גבעל	ערפל
מנעול	הלעיט	אלישמע	הועיל	דעואל
אלעד	אלישע	נעלם	התעלל	עטלף
			נעיאל	למען

כתר

עד שתבוא אליו. א"כ הרי לפניך שכפל אמא אמא מורה על אהבה יתירה, בגילוי. וכשגדל נעשה באתכסיא. והבן שזה אינו רק גילוי של תלות באמו, אלא גילוי של אהבה.

ועוד. עיין זוה"ק (כי תשא, קצ, ע"ב) אתאת אמא ואתק־פת בדרועיה ימינא, וקם רצועה בקיומיה, ולא נחית לתתא, עיי"ש.

ועוד. כח ההנקה באמא, חלב, משורש חסד, לבן. דם נעכר, גבורה, ונעשה חלב, חסד. ועיין עץ חיים (שער הכללים) כאשר אמא היא מניקה לבנים אז נקראת אל שד"י, ע"ש השדיים המניקים בהם, וכשעולה למעלה ומסתלקת מעל הבנים שכבר נגמר יניקתם, אז נקראת אמא אל עליון גומל חסדים טובים, וכו'.

גבורה

שור - גבורה. ואמרו (זוה"ק, כי תשא, קצא, ע"א) ודא הוא רזא דכתיב (תהלים, קו, כ) וימירו את כבודם בתבנית שור, דא כבודם של ישראל, אמא דלהון. ודא הוא דכתיב (שמואל, א, ד, כא) גלה כבוד, דגרמו לשכינתא דאתגלי בגלותא עמהון, ועל דא וימירו את כבודם, במה, בתבנית שור.

ואמרו (נדה, לא, ע"א) אביו מזריע לובן שבו, וכו' (חסד), אמא מזריע אודם (גבורה). ועיין גר"א (תיקון י"א מתיקונים אחרו־נים) על הפסוק לב כסיל תוגת אמו, כמ"ש תוגת אמו, שחטא מסטרא דשמאלא, לב כסיל לשמאלו, ושם אמא כידוע.

ואמרו בזוה"ק (ואתחנן, רסב, ע"א) מסטרא דאמא נפק גבורה, וכו', ואיתעטרת בסיטרא דאמא, ומאי ניהו, יצחק. ולהיפך, אמא מלבישה על גבורה דאריך. ועיין עץ חיים (שער הכללים) ומזרוע שמאלי (של אריך) גבורה עם חלק הגוף עד החזה, נעשה פרצוף שלם אמא, עיי"ש. וכתב שם (שי"ד, פ"ו, מ"ת) וז"ל, והנה יש בכל אחד מהם ב' מיני שמות, אחד דאהי"ה ואחד דאלקים, בסוד חיצוניות ופנימיות.

ועיין עץ חיים (שי"ח, פ"ה, מ"ת) וז"ל, בוצינא דקרדינותא הוא סוד בחינת שורש כל הגבורות והדינין דמעיקרא, והנה הוא עומד בגו אמא.

תפארת

מת"ת דאמא נעשה כתר לז"א.

ועוד. ו"ס שלה עד ת"ת מגולים ומכאן ואילך מולבשים (עיין ערך קטן און), ואינו עולה בשם אמא, אלא בשם תבונה. ולהיפך ישנו אופן שעיקרה ת"ת ולמטה, כמ"ש בעץ חיים (שט"ו, פ"א, מ"ק) בחינת אמא רביעא על בנין, והוא כאשר

אמרו (זוה"ק, פנחס, רנח, ע"א, רע"מ) הוי"ה בחכמה יסד ארץ, אבא יסד ברתא. אמא עלאה עטרה על ו' דאיהו ברא. שאמא נעשית כתר לז"א, כנודע שמת"ת של אמא נעשה כתר לז"א. ועיין עץ חיים (שכ"ג, פ"ב, מ"ת) מבחינת אמא הנקרא אהי"ה נעשה כתר דז"א.

חכמה

חכמה עלאה, שהוא בחינת חכמה סתימאה דא"א. ובו גנוז בוצינא דקרדינותא כנודע. ושורש אבא באוירא או בגלגלתא, ושורש אמא בחכמה סתימאה, כנודע. ועיין גר"א (ספד"צ, פ"א, ד"ה אתקלו ביה).

ועוד. עיין עץ חיים (שי"ד, פ"ח, מ"ב) ד' בחינות נשים באמא עלאה. בחינת חב"ד שלה נקרא אמא עלאה, וחג"ת שלה נקרא תבונה ראשונה, ונה"י שלה תבונה שניה, ומלכות שלה תבונה שלישית.

בינה

לשון בנין. ואמרו (זוה"ק, בראשית, נ, ע"א) אמא עלאה, לא אשתכחת גבי דוכרא אלא בזמנא דאתתקנת ביתא, ואתחב־רו דכר ונוקבא, כדין אמא עלאה אריקת ברכאן לברוכי לון. והיינו שאמא בחינת בינה אינה שורה אלא על בנין.

ועוד. אמרו (זוה"ק, תוספות, שמות, רעו, ע"ב) לא תגנב, לקבל אמא עלאה, בינה, דינקא מחכמה. ומאן דאית ביה אקרי מבין דבר מתוך דבר, כמאן דגניב ונסיב מה דאית ביה בלבא דחכם דאליף ליה חכמתא.

דעת

ערב רב גימט' דעת, כנודע מהאריז"ל. ואמרו (זוה"ק, ברא־שית, כז, ע"ב) והאי ערוה איהי לילית, אמא דערב רב, וערב רב אנון עריות דילה. וכן נעמה אמא של שדים, כמ"ש בזהר חדש (יח, ע"ב). ועיין תורה אור למהר"ם פאפירש (בראשית) ואמו (של אשמדא"י מלך השדים) נעמה, היפך נעמי דקדו־שה שהיא אמא עלאה, כנזכר בספר תורת חיים.

חסד

אהבה. עיין של"ה (ווי העמודים, עמוד הדין, פי"ח) אמרו (סוכה, כח, ע"א) קטן שאינו צריך לאמו היכי דמי, וכו', ר"ש אומר כל שניעור משנתו ואינו קורא אמא אמא, ופריך גדו־לים נמי קרו אמא, אלא כל שניעור ואינו קורא אמא אמא, ופרש"י (ד"ה אלא כל) שאינו כרוך אחריה לקרות ולשנות

לד נכנס בו נפש דרוח, אח"כ כשנגמר בשני היניקה כלי אמצעי דז"א נכנס בו רוח דרוח, וכשנכנס בו לבוש אמצעי דאמא עם המוחין דיניקה שמצד אמא, אז נכנס בו נשמת רוח.

נשמה

עיין גר"א (תקו"ז, תיקון ע) רוח ונפש שהן בנין דנשמה, אמא עלאה. ואמרו (תיקונים, תיקון יח, לד, ע"א) ודא נשמת כל חי, דאיהי אמא עלאה. ועץ חיים (ש"ו, פ"ב, מ"ת) בגדלות בא להם הנשמה דגדלות, והן מוחין מצד אמא. וכן בהרבה מקומות.

חיה

אמא היולדת נקראת חיה, וכן כך היה שמה של אם הראשונה חוה, שתחלה נקראת חיה.

יחידה

כתיב (שה"ש, ו, ט) אחת היא יונתי תמתי, אחת היא לאמה. ואמרו (זוה"ק, שמות, יד, ע"ב) דא היא שכינתא קדישא ונפקא מתריסר זיהרא דנהרא

דנהיר לכלא, ואיהי דאתקרי אמא. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי

כי גם מוחין אין לו, כי ה"ח נתפשטו עד ההוד דז"א, וז"ס אמא עלאה עד הוד אפשטת, אך עכ"ז מהארת התפשטות ה"ח מתקבץ הארתם ביסוד ונקרא כל, עכ"ל. ועוד, עיי"ש שכתב, וביסוד אמא יש בה נקודה אחת הנקרא נקודת ציון.

מלכות

אמרו (שה"ש רבה, פ"ג, סי"א) אמר רבי יוחנן, שאל רשב"י את רבי אלעזר ברבי יוסי, א"ל אפשר שמעת מאביך מהו בעטרה שעטרה לו אמו (שה"ש, ג, יא), א"ל הן, א"ל האיך, א"ל משל למלך שהיתה לו בת יחידה והיה מחבבה יותר מדאי והיה קורא אותה בתי (מלכות), ולא זו מחבבה עד שקראה אחותי (גבורה), ולא זו מחבבה עד שקראה אמי, וכו', שנאמר (ישעיה, נא, ד) הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו, ולאמי כתיב.

נפש

עיין עץ חיים (ש"כ, פ"ה, מ"ת) ואמנם ניצוצין נפשין דאוי"א נעשו לבושים אל נפש ז"א עצמו.

רוח

עיין עץ חיים (ש"כ, פ"ב) תיכף כשנו-

אמא הנה"י שלה מתלבשין המוחין בז"א בתוכם, ואח"כ מתלבשים הנה"י דאמא תוך ז"א, ואז נקרא ואם רובצת על אפרוחים וכו', עתה היא אמא עלאה פב"פ עמו (אבא) נגד חצי הת"ת התח"ת ונה"י של אבא לבד. וכן סיום יסוד אמא בת"ת דז"א.

נצה

נו"ה. ועיין עץ חיים (שער כא, פ"א, מ"ת) שנה"י נתנו לז"א, ונעשה לאמא נה"י חדשים, עיי"ש.

הוד

עיין גר"א (ספד"צ, פ"א) ובניה דרדל"א מתפשט עד אמא שהיא בהוד דידה. וז"ש בינה עד הוד אפשטת.

יסוד

עיין גר"א (תיקון י"א מתיקונים אחרונים) אמא שבת, וכן יסוד נקרא יום השבת סלקא בבניה מלכא דשלמא, הפורס סוכת שלום. ונודע כל גימט' נ', בסוד נ' שערי בינה. ומתפשט ליסוד הנקרא כל. ומה שנקרא למעלה אמא, נקרא ביסוד אמא, אם-ה. ועיין שער הכללים בעץ חיים, וז"ל, אמנם נגד היסוד דז"א אין בו לבוש מצד אמא בפרטות, והטעם

עֵץ חַיִּים

בחניות הספרים בארץ ובחול

מילון ערכים בקבלה • עינים

מבחוץ שהוא נגד מקומם הראשון, ונעשה מהם עולם הנקודות, ואח"כ נתקנו ונעשה מהם עולם האצילות. והיה יציאתם דרך העינים בסוד הכתוב ה' בחכמה יסד ארץ, אבא יסד ברתא, כי העינים הוא חכמה כנוצר, וכו', כי יסוד ושורש המלכות הוא מחכמה דאבא, דלכך נקראת חכמה זעירא אחות לנו קטנה, אמור לחכמה אחותי את, וכו', ולכך יצאה הארת המלכות (הכלולה מנה"י, כפי שיבואר בפרטות מיד להלן) והעינים שבו, שהם ממוח החכמה. ועיקר סוד הענין הזה כתבנו בספר הדע"ה, ח"א, דרוש ב'. ובספר הכללים, כלל יח, ענף א-ב, עכ"ל. ועיין עוד בדבריו בביאורים, דרושי הנקודות, פ"א, אות ט', ואות י"ב, ועוד מקומות.

ובפרטות יותר הארת העינים הם בחינת נו"ה. וכמ"ש בעץ חיים (ש"ח, פ"א, מ"ת) ובוזה תבין איך העינים רומז לנו"ה, כי האור של נו"ה של הא"ק (שהיה במקום רגליו ועלה למעלה בסוד אור חוזר ויצא מן העינים, כנ"ל) יצא לחוץ מהעינים, ולכך נו"ה רומזין אל העינים, עכ"ל. וכן הדבר מתגלה לתתא שנו"ה של עתיק מתלבשים בעינים של א"א, כמ"ש שם (שער יג, פ"ה, מ"ת) וז"ל, ונו"ה שלו (עתיק) מתלבשין בב' בחינות של א"א, והם ב' אזנים וב' עינים שבו. ובפרטות יותר ביאר שם (שם, פ"ו, מ"ק) וז"ל, ב' הבחינות שבב' פרקין תתאין דנו"ה, שהם סוד הירכים שהם תחת היסוד, הם ב' עינים, עכ"ל. וכן הדבר בהלבשת ז"א את אמא, וכמ"ש בשער הפסוקים (תולדות) וז"ל, גם נודע, כי אלו הנה"י דאמא מתלבשים תוך ז"א בסוד מוחין, ומהם נמשך אל שתי העינים דז"א. וז"ס מ"ש בספר הזוהר, כי הנצח וההוד נקראים תרין עינין. ועי"ש פרשת עקב. ועיין ספר היחודים (פרק כ). ושער ההקדמות (דף סו, ע"ב, דרוש גדול בענין עה"ד טו"ר). ועץ חיים (שער כה, דרוש ב, מ"ק). ונהר שלום (דף מג, ע"א). והגהות השמ"ש על עץ חיים (דף מ, ע"א, אות א).

והבן שלתתא נה"י של עליון, ובפרטות נו"ה, מתלבשים בעינים של תחתון. ובא"ק זהו להיפך שנו"ה ידיה עלו למעלה ויצאו דרך העינים. אולם בעומק אף בא"ק הוא כך, כי נו"ה דקו (שיש בו י"ס בדקות כנודע) מתלבשים בעינים של א"ק. ודו"ק היטב היטב. והיינו שלעולם בעינים יש ב' אורות של נו"ה, א. נו"ה של עצמו שיוצאים דרך העינים. ב. של עולם עליון ממנו שמתלבש בעינים של התחתון.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

הנה "מדרגת" הארת העינים, מדרגת חכמה - חיה. כמ"ש בעץ חיים (ש"ד, פ"א, דרוש להר"ר גדליה) וז"ל, הראיה היא י', שמיעה ה', ריחא ו', דיבור ה', הרי ד' אותיות הוי"ה, שהם חבת"ם, שהם נרנ"ח. הראיה היא חיה, י' של השם הנקרא חכמה, כי חכמה עליונה מאירה דרך עינים. אלא שאם היה יוצא הבל ממש דרך העינים לא היה אפשר לקבל למטה, לכן לא נמשך ממנו אלא הסתכלות לבד וכו'. ולפי שאין בראית העינים הבל היוצא אלא הסתכלות לבד אינו נעשה אלא הכלים, וההסתכלות ההוא גדול מכל ג' הבלים הנ"ל (אח"פ). עכ"ל. וכתב במבוא שערים (ש"ב, ח"א, פ"א) וז"ל, החכמה נקרא עינים, כמש"ה והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה, כי החכמים והסנהדרין נקראו עיני העדה, עכ"ל.

וכן כתב בערכי הכינויים לרמ"ז (ערך ח, אות קמג) וז"ל, חיה שהיא נקראת בחינת "נשמה לנשמה". והנה סוד עינים ראה הוא בסוד החכמה שנקרא חיה, שהיא נשמה לנשמה, עכ"ל. ומעין כך בעץ חיים שער הנקודים פ"א. ועי"ש שמן ששון אות ז'. וזה עיקר אור העינים, וממנו נעשה כלים לאח"פ, כמ"ש בש"ד, פ"א, הנ"ל.

ובנוסף לכך יש אור נוסף ש"יוצא" מן העינים, והוא שם ב"ן שהיה תחלה ס"ג דס"ג, ומקומו מטבורו דא"ק ולמטה, שעלה בסוד אור חוזר לעילא ויוצא דרך העינים. ועיקר מדרגה זו נתבארה בשער ח', פ"א, מ"ת, ואילך. וז"ל שם, ונבאר עתה עולם הנקודים, והם בחינת אורות היוצאין מן דרך נקבי עינים דא"ק.

וכתב הלשם (חלק הביאורים, שער העקודים, פ"ג, אות ג) וז"ל, הנה האמת הוא כי העינים עצמן הם למעלה מכל האורות דהאח"פ, ומבשרי אחזה. וכן כל האורות דהאח"פ הם מבינה ולמטה (דא"ק) וכנ"ל אות א', אבל העינים הם בחינת חכמה וכמ"ש הרב באח"פ, פ"א. אמנם הוא כי כל אלו הנקודות תגין ואותיות שאמרנו שמהם נבנה ונעשה כל האצילות (שם ב"ן, שם ס"ג דס"ג שנעשה ב"ן) וכו', כי הנה אחרי שנתפשט ויצא בהם ממקום הטבור ולמטה, הנה חזרו אח"פ ועלו למעלה דרך פנימיותו, ומשם יצאו לחוץ, והיה "יציאתם" דרך העינים. כי תחלה ירדו למטה במקום העתיד להאצילות כדי להצטמצם, ועי"ז להיות שורש לאצילות. ואחר שנעשו ראוי לזה, חזרו למעלה לקבל שם תוספת אור וברכה להוציא כחם לפועל. ועלו עד מוח החכמה דא"ק, ומשם יצאו דרך העינים שהם מחכמה, ויצאו ונתפשטו משם דרך כל העקודים, ומשם ירדו למקום הטבור ולמטה

כדי לקבל את המילון מהתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

הרב איתמר שוורץ

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 02.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829